

Kalendár je systém rozdelenia času na jednotlivé, pokiaľ je to možné, rovnaké úseky. Samotné slovo *kalendár* pochádza z gréckeho slova *oznamovať*. Latinsky *calendae* znamenalo prvý deň každého mesiaca.

(Prevzaté z Wikipédie a upravené)

U starovekých Grékov a Rimanov začiatok mesiaca bol určovaný novmesiacom. Deň, mesiac a rok sú základom delenia vo všetkých kalendároch. Ak je kalendár založený na pohyboch Mesiaca, nazýva sa mesačný (lunárny) kalendár. Ak sa berú do úvahy ako pohyby Mesiaca, tak aj zmeny polohy Zeme voči Slnku, kalendár sa menuje mesačno-solárny alebo lunisolárny. Ak pri jeho zostavovaní bol braný zreteľ len na zmeny polohy Zeme voči Slnku, ide o solárny kalendár.

Letopočet alebo *éra* je súvislý rad rokov, ktorý sa zvyčajne začal významnou udalosťou (nazývanou v tejto súvislosti *epocha* alebo takisto *éra*).

Na Slovensku a vo veľkej časti sveta sa v súčasnosti používa kresťanský letopočet (kresťanská éra, kresťanský kalendár) počítaný od narodenia Ježiša Krista. Roky pred narodením Ježiša Krista sa označujú v slovenčine pred Kr./pr. Kr. alebo (najmä v čase komunizmu aj) pred n. l./pr. n. l.

Príklady letopočtov

- Byzantský letopočet – počíta sa od 1.9. 5508 pred Kr., stvorenie sveta (vypočítané podľa časových údajov v Biblii).
- Astronomický letopočet – počíta sa od 1.1. 4713 pred Kr., doby, kedy sa zhoduje niekoľko astronomických cyklov (počíta sa v dňoch)
- Židovský letopočet – počíta sa od 7.10. 3761 pred Kr. - stvorenie sveta
- Mayský letopočet – počítal sa od 13. 7. 3114 pred Kr.
- Starogrécky letopočet – počíta sa od 1.7. 776 pred Kr., konanie prvých olympijských hier
- Rímsky letopočet – počíta sa od 21.4. 753 pred Kr., založenie mesta Ríma (označuje sa *ab urbe condita*)

- kresťanský letopočet – počíta sa od 1.1. 1, týždeň po narodení Ježiša Krista
- Starý arménsky kalendár – počíta sa od 11.7. (po úprave v 12. storočí od 11.8.) roku 552
- Islamský letopočet – počíta sa od 16.7. 622., Mohamedovho úteku z Mekky do Medíny (tzv. hidžra)
- Francúzsky republikánsky letopočet – počíta sa od rovnodennosti dňa 22.9. roku 1792, vyhlásenie Republiky (používal sa do roku 1806)
- Indická kalijuga od roku 3102 pred Kr.
- Egyptský letopočet, éra od roku 2782 pred Kr.
- Čínsky letopočet od roku 2697 pred Kr.
- Juliánsky letopočet, začína sa 1. januára 4713 pred Kr., v ktorej každý deň má svoje poradové číslo.

Kresťanský letopočet navrhol v 6. storočí rímsky opát Dionysius Exiguus. Za základ letopočtu určil dátum Kristovho narodenia. Začína sa 25. marca 753 rímskeho letopočtu. V súčasnosti prevláda názor, že ak sa vychádza z Nového zákona, Ježiš Kristus sa musel narodiť najneskôr v roku 4 pred Kr., keďže vtedy zomrel Herodes Veľký. Z toho dôvodu je v súčasnosti narodenie Krista už len formálnym začiatkom nášho letopočtu.

Muslimský kalendár je čisto mesačný (lunárny). Podľa nariadenia kalifa Omara III. sa za éru (za počiatok letopočtu) považuje tzv. hidžra, tj. deň úteku Mohameda z Mekky do Mediny (16. júla r. 662 po n. Krista).

Čínsky, japonský, grécky, a židovský kalendár sú mesačno-slnečné (lunisolárne).

Počiatkom kalendára (počiatkom kalendárnej epochy; letopočtu; éry) starovekých Grékov bol prvý deň prvej olympiády (1. júl r. 776 pr. n. Krista.) Olympiády sa označovali poradovými číslami v štvorročných intervaloch. Roky mali 12 alebo 13 mesiacov po 29 alebo 30 dňoch. Mesiac u starých Grékov sa delil na 3 dekády po 10 dňoch. Pre mesiace s 29 dňami druhá dekáda sa zmenšovala o 1 deň. Grécky deň začínal východom Slnka.

Židovský kalendár považuje počiatok stvorenia sveta (počiatok 1. roka) 7. október r. 3761 pr. n.

Krista) za počiatok letopočtu (éru). Roky sa delia na jednoduché a priestupné. Obe kategórie sa delia na krátke normálne a dlhé. Dĺžka jednoduchých rokov je 353, 354 alebo 355 dní, priestupných 382, 384, alebo 385 dní. Jednoduché, normálne majú 12 mesiacov. V priestupných rokoch medzi 6. mesiac (adar) a 7. mesiac (nizan) bol vkladán nový mesiac - veadar. Okrem toho u Židov od pradávna, bol ustanovený sedemdenný týždeň (pozri Bibliu, knihu Genezis), posledný deň sa nazýval "šabat" od čoho pochádza naša sobota. Začiatok roka bol určovaný novmesiacom, ktorý je najbližší jesennej rovnodennosti. Židovský Pesach je vždy presne 163 dny pred novým rokom. Deň podľa židovského kalendára začína západom Slnka.

Indický, macedónsky, perský, egyptský, rímsky a tiež juliánsky a gregoriánsky kalendár sú solárnymi kalendármi. Indický kalendár sa delí na hviezdne roky, perský sa skladá s cyklov po 33 rokoch. Egyptský rok má 365 dní a delí sa na 12 mesiacov po 30 dňoch. Po ich uplynutí sa pripočítavalo 5 dní – epagomenov.

Späť na zoznam článkov [Úvahy o čase](#)

Vytvorené dňa: 5. novembra 2013.

Upravené dňa: 5. novembra 2013.